

Her veli çocuğunun ihtiyacına göre okulunu özgürce seçebilmeli

Ne gariptir ki, halk özel okullara destek sağlanacak korkusuyla bizim projemizi reddetti ancak diğer taraftan özel okullara talebe başına verilen senelik 2000 franklık yardımın miktarını 2500 franga artırmayı öngören Parlamento'nun karşı projesini de kabul etti. Bizim kampanyamıza karşı koyanlar özel okullara destek çıkıyor diye karşı çıkmışlardı.

ENGİN YAMAN SEYFİ ALP
YVERDON-LES-BAINS

➔ RÖPORTAJ Eleternlobby 2002 yılında Trimbach'da Pia Amacher'in öncülüğünde kurulan bir veli derneğidir. Bayan Amacher hem öğretmen hem de derneğimizin başkanıdır. Lobimiz siyasi ve profesyonel olarak bağımsız bir kuruluştur. Devlet ve özel okullara çocuklarını gönderen anne ve babalardan oluşuyor. Bende bu derneğin İsviçre genelinde başkan yardımcısıyım ve Vaud Kantonu başkanlığını yürütüyorum.

ÇOCUKLARIMIZIN İHTİYAÇLARINA CEVAP VERMEK EĞİTİMDE ÇEŞİTLİĞE İHTİYAÇ VAR

Neden böyle bir dernek kurdunuz?

Eğitim ve eğitim metodlarında çeşitliliği artırmak için. Biz veliyiz. Çocuklarımızdan öncelikle sorumlu biziz. Toplumun temeli biziz. Evlatlarımızın hangi eğitim ve nasıl bir eğitim alması gerektiğini ve ihtiyacı olan okulu biz karar vermemiz gerekiyor. Her çocuğun ihtiyacı ve karşılaştığı zorluklar aynı değil ve aynı olamaz. Devlet okulları herkese, zorluğu ne olursa olsun, tek çeşit eğitim veriyor. Ama her çocuğa aynı pedagojiji uygulamak doğru değil.

Bu derneği kurmaktaki amacınız nedir?

Derneği kurmaktaki amacımız eğitim çeşitliliğini artırmak ve bunu yaparak çocuklarımızın ihtiyacı olan farklı pedagojik eğitimin sunulmasını sağlamak. Başka bir ifadeyle, her veli çocuğunun ihtiyacı olan okulu, maddi ve bürokratik engellere takılmaksızın, özgürce seçebilmesini sağlamak.

Veli ihtiyacı olan okulu seçemiyor mu?

Çocuğunuzu oturduğunuz beldedeki devlet okuluna gönderme ve kayıt etme zorunluluğunuz var. Farz edelim ki, çocuğunuzun öğretmeni ile problemi var veya yavaş öğreniyor ve bu nedenle daha fazla zaman ve yakın ilgiye ihtiyacı var. Ne yapacaksınız? Çocuğunuzu başka bir devlet okuluna veya başka sınıfa göndermeniz mümkün değil. Ancak maddi imkânı olan aileler çocuğunu ihtiyacını olan özel okula gönderebiliyor. Diğerleri ise, bu zorluğu çocuklarıyla birlikte yaşamak zorunda kalıyor.

İsviçre'de devlet okulları genel olarak iyi bir eğitim verdiği düşünülüyor. Siz aynı kanaatte değilsiniz galiba?

Devlet okulları aşağı yukarı aynı tip eğitimi veriyor. Tek tip bir eğitim projesi herkesi tatmin ve temsil edemez. İsviçreli eğitim uzmanları göre okuldan çıkan öğrencilerin %20'ni okuma yazma bilmiyor. Okul sonrası birçok öğrenci arzu edilen eğitim hedefine ulaşamıyor. Bu nedenle gençler iş bulmakta ve meslek seçmede çok zorluklar çekiyor. Çocuklarımızın arzu edilen eğitim seviyesine ulaştırıp kaliteli meslekler yapmalarını sağlamaktansa, piyasanın kalifiye insan gücünü dışarıdan temin etmeyi yeğliyoruz. Birçok kantonda ek derse ihtiyacı olan öğrencilerin sayısı giderek arttı. Okul sonrası destek kursları vererek çocuklarımızın eğitim problemlerinin üstünü kapatamayız.

Çocuklarınızın eğitim problemini çözmek için onları özel okula mı gönderiyorsunuz?

Hayır. Üç çocuğum var. İki devlet okuluna gi-

Susanne Bergius kimdir?

Zürich Üniversitesinde İtalyan ve Alman Dil ve Edebiyatı okudu ve burada asistanlık yaptı. Bergius çok iyi derece İtalyanca ve Fransızca biliyor. Evli ve üç çocuk annesi olan Bayan Bergius, İsviçre'nin en önemli tanıtım programlarından birisi olan Expo 02'de iletişim uzmanı olarak çalıştı. Şu an İsviçre'nin en aktif ve etkin okul aile birliği lobisi olan Elterlobby derneğinin başkan yardımcılığı görevini yürütüyor. Ayrıca Bergius, Vaud Kantonu Elterlobby başkanlığını da yapıyor.

diyor. Sonuncusu daha okul çağında değil.

Peki, siz çocuklarınızın nasıl bir okula gitmesini istiyorsunuz?

Ben ailelerin çocuklarınıza ihtiyaç ve değerlerine göre bir okula gönderebilmesini savunuyorum. Çocukların okuldan çıktığı zaman motivasyonları kırılmış ve bitkin bir şekilde eve geliyorlar. Bu çok üzücü. Ben okulda öğrencilerin heyecanlandırıcı tatlı bir yarışın olmasını ve toplumsal çatışmaları çözmesini istiyorum. Şu anki eğitim sistemi çocuklarımıza öğrenme heyecanı ve merak gibi bazı değerleri aşılıyor.

HER VELİ ÇOCUĞUNUN İHTİYACINA GÖRE ÖZGÜRCE OKULUNU SEÇEBİLMELİ

Veli Lobisinin "Herkes okulunu özgürce seçsin" kampanyası yerli ve yabancı ailelere nasıl bir okul sunuyor?

Öncelikle şunu belirtmeliyim ki, bizim projemiz özel okulları ve zengin velilerin çocuklarını destekleme projesi değildir. Biz, herkesin okulunu özgürce seçebilmesini engelleyen iki maddenin çözülmesini istiyoruz: ailelerin çocuklarını oturduğu belediyede okula göndermeye mecbur tutulmasını ve çeşitli taleplere mevcut eğitim sisteminde yer verilmesini. Devlet okulları ile özel okullar arasında herkese açık yeni bir serbest okul statüsünün oluşturulmasını istiyoruz. Yani, aileler çocuklarını devlet okullarının dışındaki herhangi bir okula da ücretsiz gönderebilsin.

Nasıl yani? Bunu biraz açar mısınız?

Mevcut okul siteminde vatandaşın söz hakkı hiç yok denecek kadar azdır. Her öğrenciye açık serbest okul projesi sivil toplum tarafından organize edilen bir okul fikridir. Bu okulları gönüllü olarak okul aile birlikleri, dernek-

ler, vs. gibi kurumlar organize edecek. Okullar hiçbir dini ve sınıf ayrımı yapmadan herkese açık olacak. Özel okulların aksine velilerden hiçbir okul parası talep edilmeyecek çünkü bedava olacaklar.

Kim finanse edecek peki?

Hesaplamalara göre İsviçre'de bir ilk ve ortaokul öğrencisi devlet okuluna yılda ortalama 10 ila 15 bin franga mal oluyor. Devlet aynı şekilde devlet okullarına öğrenci başına yaptığı ortalama ödeme kadar serbest okullara ödenek ayıracak.

Devlet bu yardımı özel okullara yapsa ve böylece problem çözülmüş olmaz mı?

Bizim için önemli olan çocuklarımızın mecburi eğitim sonrasında hedeflerini tutturmuş olmaları ve imkânı olmayan vatandaşlarımızın da çocuklarının ihtiyaçlarına göre okula gönderebilmeleri. Serbest okulları illa da okul aile birlikleri işletsin demiyoruz. Diğer siyasi ve idari yönetim formlerine de açığız. Ve İsviçre'de özel okullar devlet desteğinden mahrum. Ayrıca özel okullar elit okulları. Herkese açık değil.

Sizin eğitim anlayışınızda devletin görevi nerede başlayacak ve nerede duracak?

Devlet eğitimin uygun sağlık ve pedagojik şartlarda olmasını için ortam hazırlar. Ve bu ortamın izi işlemlerini sağlar. Eğitimin nasıl yapılacağını ise uzmanlara bırakılması gerekiyor. Düşünün! Vaud Kantonunda eğitim öğretmenler ve öğrencilerin eğitim performansı ile ilgili pek çok istatistik var. Ancak bu veriler halkın bilgisine açık değil. Neden? Çünkü bazı siyasi çevrelerin gerçeklerin ortaya çıkmasından korkuyorlar.

Projeniz aslında sosyal bir proje. Sol çevreler, kampanyanıza sağ ve liberal partilerden daha fazla sahip çıkmıyor. Bunda bir sorun yok mu?

Bizim sorunumuz bir siyasi ve ideolojik sorun değil. Bir eğitim problemini çözme gayretidir. Ancak halkın elinde olması gereken okul maa-lesef çokça siyasetin elinde kalmış. Reformlar yukarıdan aşağıdan değil de yukarıdan halka dayatılıyor. Kampanyamızı hiçbir parti açıkça desteklemiyor. Bütün partiler içerisinde projeye karşı olanlarda var olmayanlarda. Şu an birçok siyasetçi düşünce aşamasında. Yalnız üzümlük söylemeliyim ki, Vaud Kantonunda bize karşı en fazla direnci Sosyalist Partide gördüm.

YABANCILARDA EĞİTİMDE EŞİTLİK SANSINDAN FAYDALANMALAR VE KENDİ OKULLARINI AÇABİLMELİ

Eğitimde yapmak istediğiniz değişiklik yabancılara ne gibi fayda sağlayabilir?

Öncelikle, yabancı bir gazetenin İsviçre'nin içinde bulunduğu eğitim problemlerini okuruna duyurması bizim için çok pozitif bir gelişme. Biz herkesin eğitimde eşitlik kanunlarının karşısından eşit şartlarda olmasını istiyoruz. İster yabancı isterse yerli olsun herkes arzu ettiğimiz eğitim hedefine ulaşması gerekiyor. Yabancılar kendi okullarını açabilmeli

İsviçre'nin ne kazancı olur ki yabancıların kendi okullarını açmasında?

Yabancılar kendi okullarını açar ve burada çocuklarına kendi dillerini öğretirlerse toplumun geleceğini sağlam bir kimlik üzerine oturtmuş olurlar. Eğer sağlam bir kimliğe sahipsem size daha kolay yaklaşabilirim. Sizinle daha kolay bir diyalog kurabilirim. Ne var ki, herkesin eğitim imkânlarından aynı derecede faydalanmasını istemeyen çevreler var. Kendilerini ayrıcalıklı görenler ayrıcalıklarını korumak istiyor. Mecburi eğitim sonrası okuma yazma bilmeyen çocuk kalmamalı. Herkes hedefine ulaşabilmeli. Benim için her çocuk önemli.

Kasım 2008'de Basel Land Kantonunda halk oylamasına sunmayı başardığınız "Herkes okulunu özgürce seçsin" inisiyatifine halkın %79'u hayır dedi. Bu uyarıya rağmen projenizi diğer kantonlarda da oylamaya sunma isteği var mı?

Ne gariptir ki, halk özel okullara destek sağlanacak korkusuyla bizim projemizi reddetti ancak diğer taraftan özel okullara talebe başına verilen senelik 2000 franklık yardımın miktarını 2500 franga artırmayı öngören Parlamento'nun karşı projesini de kabul etti. Bizim kampanyamıza karşı koyanlar özel okullara destek çıkıyor diye karşı çıkmışlardı.

İlerleyen zamanlarda Veli Lobisi neler yapmayı planlıyor?

Derneğimiz tam kesin olmamakla beraber Vaud Kantonunda Haziran ayında halktan imza toplamaya başlayacak. Thurgau Kantonunda 4700 imza toplandı. Projemiz önümüzdeki 1-2 sene içerisinde oylamaya sunulacak. Zürih, Aarau, Valais ve St-Gallen Kantonları için imza toplama çalışmalarını hazırlık aşamasında.